

DOC Kaas B.V.

Buitenvaart 4001
7905 TC Hoogeveen
Postbus 11
7900 AA Hoogeveen

T +31 (0) 528 - 280 440**F** +31 (0) 528 - 275 174

info@dockaas.nl

www.dockaas.nl

Gedeputeerde Staten van Drenthe

Postbus 112
9400 AC Assen

Betreft : Zienswijzen op de ontwerpbeschikking aangaande voorgenomen bouw
zuivelfabriek FAGE International S.A.
Zaaknummer Z2022-015085

Contactpersoon :
Doorkiesnummer : 0528-280440
Onze referentie : 230515-Zienswijze DOC Kaas conceptverg. FAGE,

Hoogeveen, 17-05-2023

Geachte Gedeputeerde Staten,

Hiermee wil DOC Kaas haar zienswijzen kenbaar maken met betrekking tot de ontwerpbeschikking aangaande FAGE, gelegen op de locatie ten zuidoosten van de kruising Hollandschedijk/Langedijk, Kadastraal bekend gemeente Hoogeveen, sectie Q, nummer 220 met OLO kenmerk 6470981 en bij de RUD Drenthe onder nummer Z2022-015085.

De zienswijze betreft: *'onvoldoende inspanningen die FAGE levert om de CO₂ emissie te beperken'*.

In de ontwerpbeschikking en de bijbehorende aanvraag is een opsomming gemaakt van de energie maatregelen die FAGE realiseert bij de nieuwbouw (paragraaf 6.12.2). We hebben in Nederland het Klimaat Akkoord en op Europees niveau is er het Fit for 55-programma. Deze programma's hebben als doel om de CO₂ emissie te reduceren. Bedrijven worden aangespoord om hun processen te verduurzamen en zo de CO₂ emissie te verminderen. Dit geldt ook voor EU-ETS bedrijven. Om de CO₂ emissie te reduceren dient het gasgebruik gereduceerd te worden.

Deze zienswijze betreft *'onvoldoende inspanningen die FAGE levert om CO₂ emissie te beperken'*. De onderbouwing van deze zienswijze wordt geïllustreerd door onderstaande voorbeelden. De voorbeelden dienen ter illustratie en zijn niet uitputtend.

Voorbeeld 1

FAGE gaat investeren in de stoomgenerator/ketels (de aanvraag hanteert deze twee begrippen). De stoom wordt gebruikt voor diverse processen. Uit de aanvraag en de ontwerpbeschikking blijkt onduidelijk of er een afweging gemaakt is tussen het gebruik van warm water voor processen of het gebruik van stoom voor processen. Het is onduidelijk of er voldoende inspanningen geleverd worden om de CO₂ emissie door het onnodig toepassen van stoom te beperken.

FAGE wekt stoom op door gebruik te maken van gasverbranding. Technologisch is het mogelijk (zie ook andere stoomopwekkers) om dergelijke stoom op te wekken met een e-Boiler. Het is onduidelijk of er een afweging gemaakt is tussen het opwekken van stoom met gebruik van gasverbranding en het opwekken van stoom met gebruik van elektra. Ook hier is onduidelijk of er, door het onnodig toepassen van gas, voldoende inspanningen geleverd worden om de CO₂ emissie te beperken.

Voorbeeld 2:

In de aanvraag is de volgende tekst opgenomen 'De fabriek wordt verwarmd met een warm waterboiler met een opgesteld vermogen van 6,6 MW op aardgas'. Het is mogelijk om warm water middels elektra op te wekken waardoor geen gas wordt gebruikt. Ook hier is onduidelijk of een afweging gemaakt is tussen het toepassen van een gasgestookte installatie of een elektrische installatie om de CO₂ emissie door het onnodig toepassen van gas te beperken.

Voorbeeld 3:

Er worden koeltorens ingezet om het overschot aan warmte af te voeren, terwijl deze warmte middels warmtepomptechnologie hernieuwd ingezet kan worden voor verwarming van processen of ruimten. Het is onduidelijk of een afweging gemaakt is tussen het hergebruik van de warmte van de koeltorens of conventionele toepassing van de koeltoren (wegkoelen van de warmte).

In Nederland zijn voorbeelden bekend van zuivelfabrieken die weinig tot geen gas gebruiken voor haar productieprocessen. Ondanks de lopende maatschappelijke discussie omtrent het gebruik van aardgas en de emissie van CO₂, zien we weinig investeringen om de CO₂ emissie te beperken.

De zienswijze betreft: *'geen aanvullende eisen op de BAT/BREF eisen zijn gesteld t.a.v. Energie efficiency'*.

De toetsing aan BAT/BREF energie efficiency (Richtlijn Industriële Emissies) die onderdeel vormt van de aanvraag stelt:

- Toetsing BREF Energie efficiency: hierin staat dat de systemen van FAGE (elektromotoren en pomp, perslucht) geoptimaliseerd zijn voor zover redelijkerwijs mogelijk.
 - o Op welke wijze dit gebeurt is niet beschreven;
 - o Ook hier is onduidelijk of een afweging gemaakt is tussen het toepassen van een energie efficiënte technologie en conventionele technologieën.
 - o Tevens is onduidelijk of er voldoende inspanningen geleverd worden om voldoende energie efficiënt te zijn.
- Toetsing BREF Energie Efficiency: De omschrijving die FAGE geeft om aan BBT 27 te voldoen aangaande verwarming, ventilatie en airconditioning betreft: 'De hier bedoelde technieken zijn geoptimaliseerd voor zover redelijkerwijs mogelijk'.
 - o Ook hier is onduidelijk of een afweging gemaakt is tussen het toepassen van een gasgestookte installatie en een elektrische installatie en of er voldoende inspanningen geleverd worden op het gebied van energie efficiency.

In de considerans van de ontwerpbeschikking is opgenomen om geen aanvullende voorschriften omtrent energie aan de vergunning te verbinden. De argumentatie in de ontwerpbeschikking om geen aanvullende voorschriften op te nemen, betreft het feit dat FAGE een EU-ETS bedrijf zal zijn. Echter, vanuit de EED (Energie Efficiency Directive) en de bestaande energiebesparingsplicht die met ingang van 1 juli 2023 wordt verbreed met de onderzoeksplicht, dienen maatregelen uitgevoerd te worden met een terugverdientijd van 5 jaar (erkende maatregelenlijst). Uitgangspunt hierbij is niet enkel energie efficiency, maar ook de CO₂ emissie. Een uitgebreide argumentatie op basis van EED en (verbreding) energiebesparingsplicht zou wel in de lijn der verwachtingen liggen, gezien de maatschappelijke discussie omtrent het beperken van CO₂ emissie, zodat FAGE meer inspanningen zou moeten verrichten om aantoonbaar energie efficiënt te zijn. Zeker bij een fabriek die nieuw gebouwd wordt, is juist de ontwerpfase van groot belang om tot een energie-efficiënt proces te komen.

Zowel de aanvraag als de ontwerpbeschikking laten geen innovatieve technologie zien op het gebied van energie efficiency.

FAGE vraagt om de bouw van een fabriek te realiseren conform de techniek anno 2000, terwijl bedrijven welke zijn gebouwd in het jaar 2000 heden ten dage miljoenen moeten investeren om voldoende bij te kunnen dragen aan de doelstellingen, gesteld in het FIT for 55 programma. Vervolgens zijn in de ontwerpbeschikking geen voorschriften opgenomen voor FAGE binnen welke termijn FAGE wél moet voldoen zoals alle andere bedrijven binnen Nederland. Dit is niet in de geest van het Nederlandse en Europese energiebeleid.

++

Zienswijzen

Door het toepassen van de technologie zoals FAGE deze nu aangevraagd heeft, wordt ons inziens door FAGE:

- minder geïnvesteerd in energie efficiency, zodat de investering per ton product minder is dan wanneer er voor energie efficiënte technologieën wordt gekozen;
- geen bijdrage geleverd aan de landelijk gestelde CO₂-reductiedoelstellingen;
- geen informatie gegeven over toekomstige investeringen die bijdragen aan een verlaagde CO₂ emissie.

Deze investeringen dienen gelijksoortige bedrijven wel te nemen. Ons inziens betekent dit dat er sprake is van economisch voordeel ten opzichte van andere zuivelbedrijven wat concurrentievervalsing tot gevolg heeft. Of anders gezegd: door de beperkte investeringen van FAGE in CO₂-reductie ontstaat een ongelijk speelveld in een zuivelmarkt die de komende jaren naar verwachting beperkingen in melkvolumes zal kennen.

DOC Kaas verzoekt u, op grond van bovenstaande, aanvullende voorschriften op te nemen in de vergunning van FAGE, zodat FAGE haar verantwoordelijkheid kan nemen met betrekking tot energie efficiency en de reductie van CO₂ emissie waardoor invulling kan worden gegeven aan de klimaatdoelen.

We zijn graag bereid om bovenstaande toe te lichten of met u te bespreken. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, dan horen we deze graag van u.

Managing director

